

Osnove web programiranja Thymeleaf templejt engine

Termin 8

Sadržaj

- 1. Nedostaci dosadašnjeg pristupa u generisanju dinamičkog HTML sadržaja
- 2. Template engine
- 3. Thymeleaf
  - I. Podešavanje
  - II. izvori podataka
  - III. tok kontrole
  - IV. standardni dijalekat
  - V. Izrazi (variable, selection, link, message, fragments)
  - VI. Literali
  - VII. Operatori
  - VIII. Korišćenje ugrađenih objekata
  - IX. Flexible layouts
  - X. načini popunjavanja šablona
  - XI. Uslovni prikaz HTML elementa i atributa
  - XII. Ponavljanje HTML elemenata
  - XIII. Blokovi
- 4. USE CASE korišćenje Thymeleaf za Bloskop web aplikaciju
- 5. Zaključak
- 6. Ideja za vežbu

Nedostaci dosadašnjeg pristupa u generisanju dinamičkog HTML sadržaja

- dizajn stranica (HTML) i programska obrada (Java) su pomešani u istim datotekama
- teško je razdvojiti funkcije dizajnera i programera
- jako je nepraktično rukovati HTML kodom unutar String literala u Java klasama
- svaka promena u izgledu stranice zahteva kompajliranje controller-a i ponovno pokretanje aplikacije (Eclipse doduše ovo obavlja automatski i brzo)

Ideja

• zameniti mnogo HTML-a sadržanog u malo programskog koda sa...

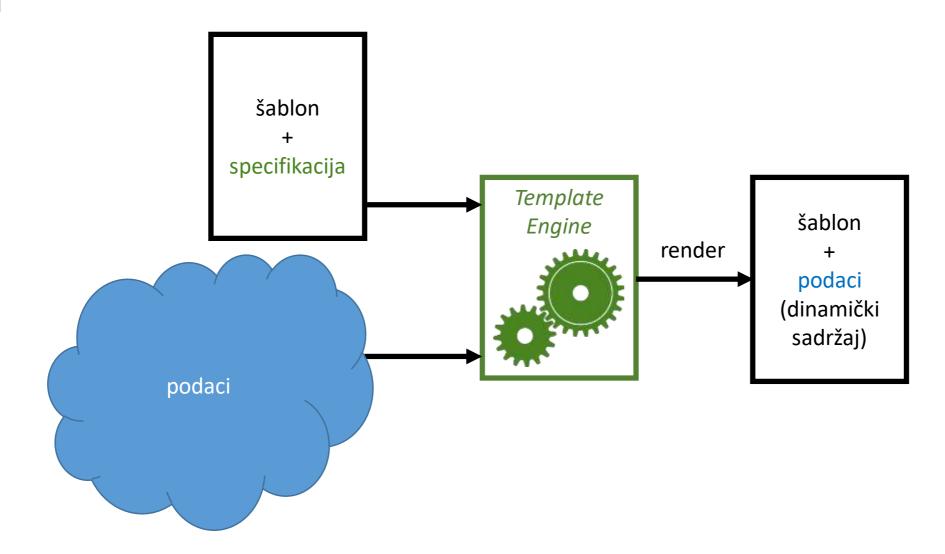
```
out.append(
    "\r\n" +
         <caption>Žanrovi</caption>\r\n" +
        \langle tr \rangle \langle r \rangle +
            <th>r. br.\r\n" +
            naziv\r\n" +
            \r\n" +
         \r\n");
// meni: žanrovi
for (int it = 0; it < zanrovi.size(); it++) {</pre>
  out.append(
         \langle tr \rangle \langle r \rangle +
            " + (it + 1) + "\r\n" +
            <a href=\"Zanrovi/Details?id=" + zanrovi.get(it).getId() + "\">" + zanrovi.get(it).getNaziv() +
    "</a>\r\n" +
            <a href=\"Filmovi?zanrId=" + zanrovi.get(it).getId() + "\">filmovi</a>\r\n" +
        ");
out.append(
    "\r\n");
```

Ideja

... malo programskog koda sadržanog u mnogo HTML-a!

- softverska komponenta koja ima za zadatak da automatski u proizvoljan tekstualni šablon, napisan određenom sintaksom, ubaci odgovarajuće podatke na posebno unapred obeležena mesta i na specificirani način
- template engine može biti deo framework-a ili može biti 3rd-party biblioteka
- programer piše statičke tekstualne šablone u pogodnom *editor*-u za odabranu sintaksu, a zatim šablone dopunjuje specifikacijom na osnovu koje će *template engine* za vreme izvršavanja ubaciti odgovarajuće podatke
- način pisanja specifikacije zavisi od samog template engine-a
- template engine-u je pored tekstualnog šablona sa specifikacijom potreban i izvor podataka da bi proizveo konačan rezultat
- ako je šablon statički HTML dokument, tada iz njega nastaje dinamički HTML sadržaj

Ideja

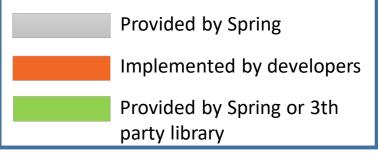

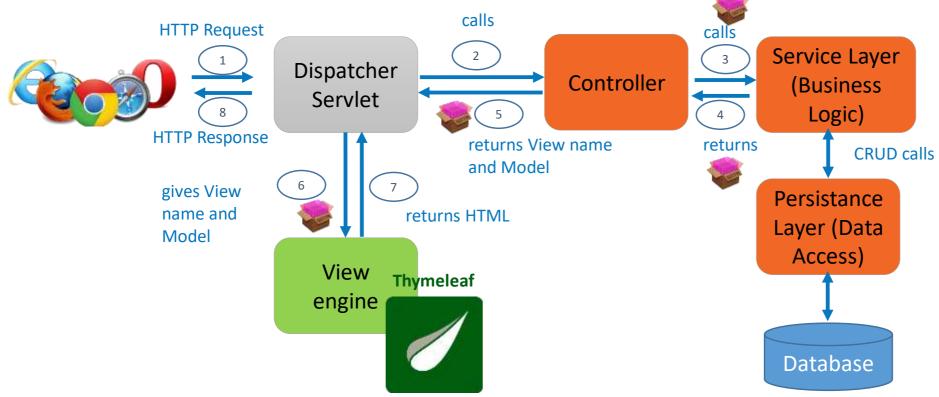

thyme = majčina dušica

- moderan *open source template engine* baziran na *Java* programskom jeziku
- može se koristiti u sklopu web aplikacija ili samostalno za druge namene
- podržava XML, XHTML i HTML5 sintakse
- dobro integrisan u *Spring Framework*, pa se u sklopu njega vrlo jednostavno koristi za generisanje dinamičkog HTML sadržaja od strane servera

Arhitektura

Podešavanje

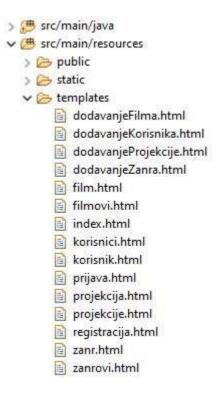
• da bi se *Thymeleaf* uključio u *Spring Boot* projekat, sledeća međuzavisnost se mora dodati u *pom.xml* datoteku:

 da bi se Thymeleaf uključio u Spring Boot projekat, sledeći unos se mora dodati u application.proprerties datoteku:

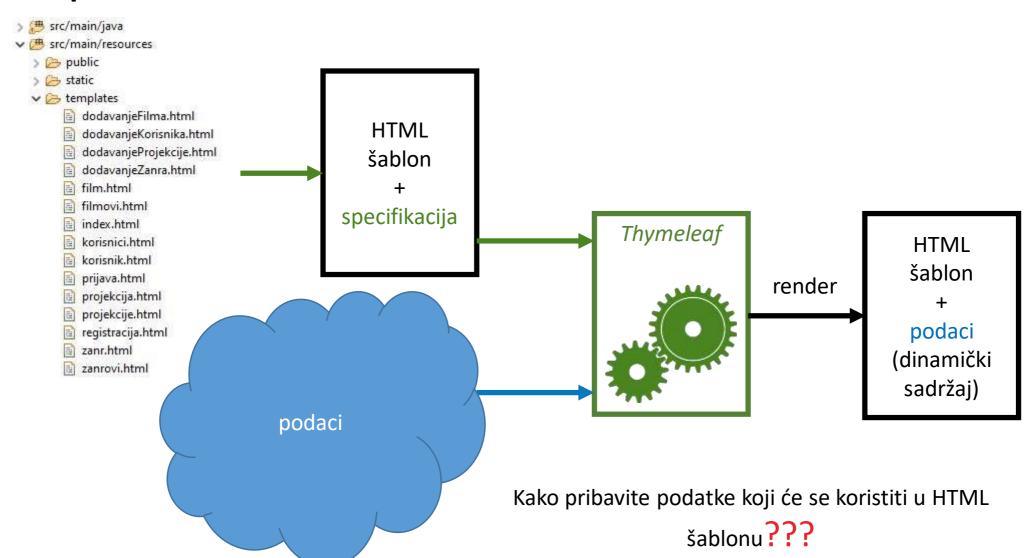
```
spring.thymeleaf.enabled=true
```

Podešavanje

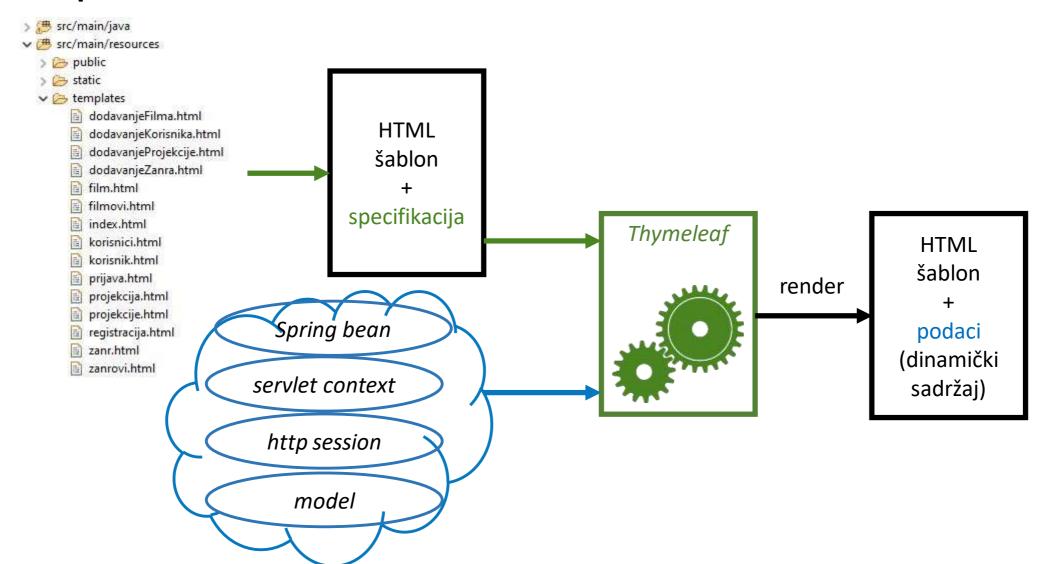
• Thymeleaf šabloni se smeštaju u templates poddirektorijum resource direktorijuma projekta:

Izvori podataka

Izvori podataka

Čitanje iz Spring Bean-a

Čitanje iz servlet context-a

```
@Controller
@RequestMapping(value="/Filmovi")
public class FilmoviController implements ServletContextAware {
public static final String STATISTIKA_FILMOVA_KEY = "statistikaFilmova";
```

```
@Component
public final class InitServletContextInitializer implements ServletContextInitializer {
    @Override
    public void onStartup(ServletContext servletContext) throws ServletException {
        servletContext.setAttribute(FilmoviController.STATISTIKA_FILMOVA_KEY, new FilmStatistika());
    }
}
```

```
...
```

Čitanje iz sesije

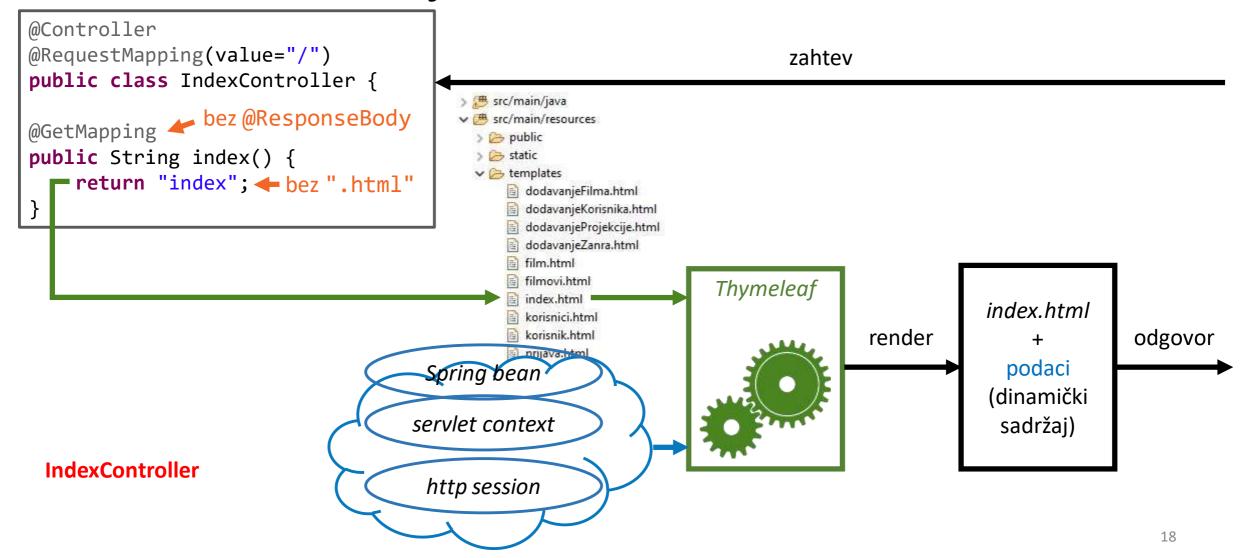
```
@Controller
   @RequestMapping(value="/Filmovi")
   public class FilmoviController implements ServletContextAware {
    public static final String POSECENI FILMOVI ZA KORISNIKA KEY = "poseceniFilmoviZaKorisnika";
@Component
public class InitHttpSessionListener implements HttpSessionListener_
public void sessionCreated(HttpSessionEvent event) {
   HttpSession session = event.getSession();
   session.setAttribute(FilmoviController.POSECENI_FILMOVI_ZA_KORISNIKA_KEY, new ArrayList<Film>());
          ...
```

Čitanje iz modela

```
model
"filmovi": List<Film>

...
```

Tok kontrole: slučaj #1

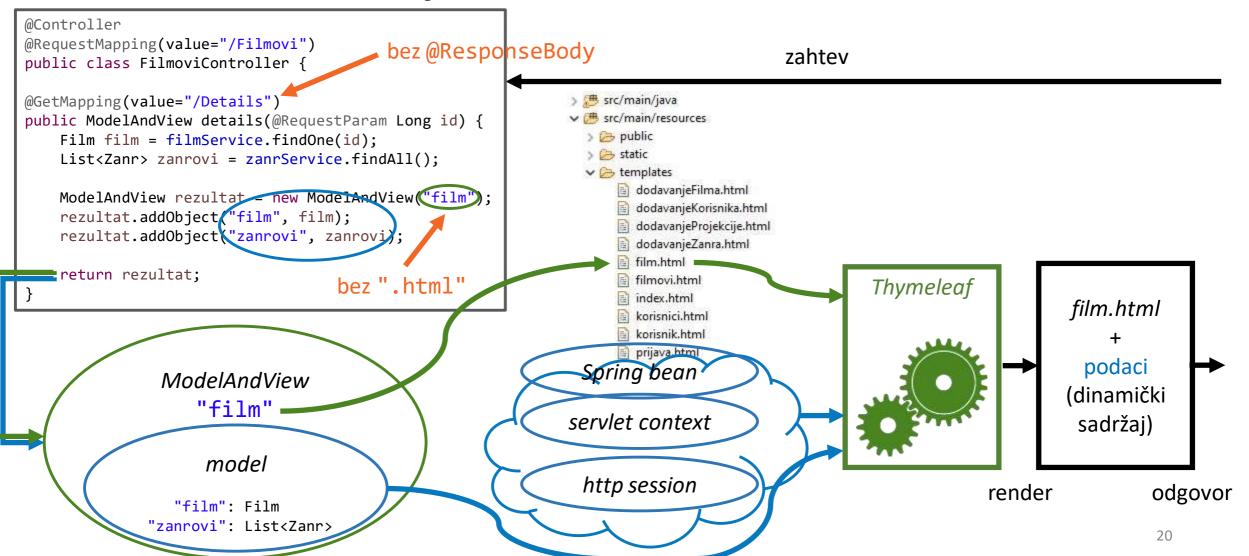

Tok kontrole: slučaj #1

- 1. zahtev stiže do controller-a
- 2. controller prosleđuje Thymeleaf-u naziv šablona

 koristi se kada potrebno generisati dinamički HTML sadržaj na osnovu podataka koji se nalaze isključivo u Spring bean-u, servlet context-u i/ili u sesiji, npr. da li je korisnik prijavljen

Tok kontrole: slučaj #2

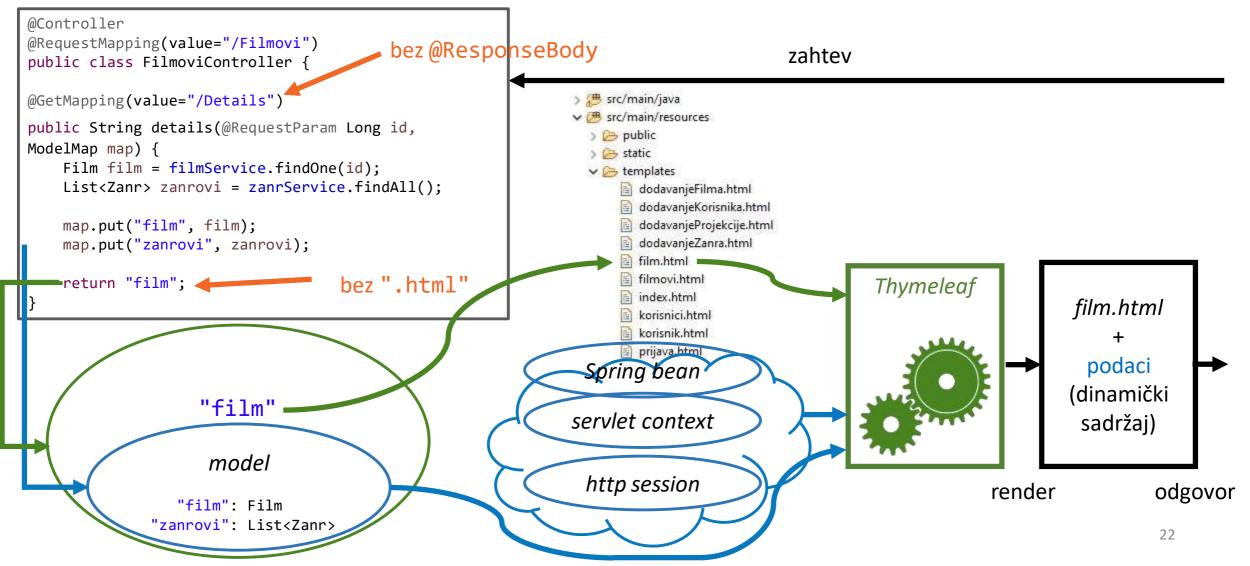

Tok kontrole: slučaj #2

- 1. zahtev stiže do controller-a
- controller kreira ModelAndView objekat koji sadrži naziv šablona zajedno sa podacima i prosleđuje ga Thymeleaf-u

- koristi se kada potrebno generisati dinamički HTML sadržaj na osnovu podataka koji su dobijeni iz servisnog sloja (čitanje iz baze, obrada i sl.)
- ako je potrebno (a često jeste), dodatno je moguće pročitati podatke i iz Spring Bean-a, servlet context-a i/ili sesije

Tok kontrole: slučaj #2 – varijacija 2

Tok kontrole: slučaj #2 – varijacija 2

- 1. zahtev stiže do *controller*-a
- controller popunjava ModelMap objekat koji sadrži podatke i vraća naziv šablona koji prosleđuje Thymeleaf-u

- koristi se kada potrebno generisati dinamički HTML sadržaj na osnovu podataka koji su dobijeni iz servisnog sloja (čitanje iz baze, obrada i sl.)
- ako je potrebno (a često jeste), dodatno je moguće pročitati podatke i iz Spring Bean-a, servlet context-a i/ili sesije

U kontekstu HTML dokumenata, šablon je moguće popuniti na sledeće načine:

- popunjavanjem tekstualnog sadržaja elemenata
- popunjavanjem vrednosti atributa
- uslovnim prikazom elemenata i atributa
- ponavljanjem elemenata ili grupe elemenata
- način pisanja specifikacije na osnovu koje će *Thymeleaf* popuniti HTML šablon se naziva dijalekat
- Thymeleaf podržava više dijalekata
- Standardni dijalekat predviđa posebne HTML atribute za specifikaciju načina popunjavanja šablona
- atribut specificira <u>šta</u> Thymeleaf treba da obavi za element u okviru kog je naveden, a vrednost atributa specificira <u>kako</u> će to da se obavi

Standardni dijalekat

```
• oblik: <element th:atribut="izraz"></element>
```

Izrazi

- vrednost atributa je tipično određena izrazima
- izračunavanje izraza rezultuje nekom vrednošću određenog tipa (tekstualnog, numeričkog, boolean, null i sl., ili može biti i referenca na objekat)

postoji više vrsta izraza od kojih ćemo se ograničiti na:

- *{...} : selection expressions (dodela vrednosti na osnovu izraza koji pristupa delovima prethodno odabranog objekta)
- #{...} : message (i18) expressions (pribavljanje locale secifičnih poruka iz spoljnjeg izvora)
- @{...} : link (URL) expressions (formiraju URL-ove u odnosu na bazični URL)
- $\sim \{...\}$: fragment expressions (**pribavljanje fragemnata drugih HTML stranica**)
- ostatak se može pronaći na sledećoj adresi: https://www.thymeleaf.org/doc/articles/standarddialect5minutes.html

Izrazi - variable expressions

- predstavljaju Object-Graph Navigation Language (OGNL) expressions.
  - OGNL je open source Expression Language (EL) za Java jezik
- Variable expressions se izvršavaju nad context promenljivama koje se u Spring-u još nazivaju i model attributes promenljive (u Handler metodama se u Model dodaju atibuti po principu ključ i vrednost. U parametar metode ModelMap map ili povratavrednost metode ModelAndView, a zatim se model prosleđuje pogledu)
- Koriste se za dodelu vrednosti na definisanoj poziciji u HTML na osnovu izraza koji sadrži promenljive
- oblik: \${identifikator.property}
- identifikator predstavlja ključ pod kojim se objekat dodat u model, dok property predstavlja atribut objekta.
- da bi se atibuti objekata mogli čitati, oni moraju imati implementirane getter-e

Izrazi - variable expressions

- dodela vrednosti na osnovu izraza koji sadrži promenljive
- oblik: \${identifikator.property}
- da bi se atibuti objekata mogli čitati, oni moraju imati implementirane getter-e

```
public class Zanr {
    samo prvi
    karakter nakon
    get prefiksa se
    umanjuje

<input type="hidden" name="id" th:value="${zanr.id}">
    public class Zanr {
    private Long id;
    private String naziv;
    public Zanr(Long id, String naziv) {
        this.id = id;
        this.naziv = naziv;
    }

public Long getId() {
    return id;
    }
```

Objekat klase Zanr pod ključem zanr je bio prethodno dodat u Model i prosleđen pogledu

Izrazi - variable expressions

- dodela vrednosti na osnovu izraza koji sadrži promenljive
- oblik: \${identifikator.property}
- da bi se atibuti objekata mogli čitati, oni moraju imati implementirane getter-e

Izrazi - variable expressions

• ako je *property* nekog objekta takođe objekat, može se čitati i *property* tog objekta, itd. do proizvoljne dubine

```
projekcija.getFilm().getId()

${projekcija.film.id}
```

Upis tekstualnog sadržaja u HTML elemente

- u element se dodaje novi (nestandardni) HTML atribut th:text
- kao vrednost tog atributa se navodi izraz
- nakon popunjavanja šablona (*render*-ovanja), atribut će <u>nestati</u>, a vrednost izraza će se upisati u sadržaj elementa

```
"trajanje:" + film.getTrajanje() + "\r\n"

trajanje:neki tekst

\display render

trajanje:182
```

Upis vrednosti HTML atributa (bilo kog)

- bilo koji standardni HTML atribut se proširuje prefiksom th:
- kao vrednost tog atributa se navodi izraz
- nakon popunjavanja šablona (*render*-ovanja), atribut će <u>ostati</u>, a vrednost izraza će se upisati u vrednost atributa

Literali

- U okviru Thymeleaf izraza moguće je korićenje literala:
  - Text literals: 'one text', 'Another one!',...
  - Number literals: 0, 34, 3.0, 12.3,...
  - Boolean literals: true, false
  - Null literal: null
  - Literal tokens: jedan, nekiTekst, moj.Tekst, moj.Tekst2, ...

Literali - Text literals

Text literals – predstavljaju karatere u stringu koji se navode između
jednostrukih apostrofa 'tekst'. Ako je potrebno navesti karakter jednostruki
apostrof tada se on eskejpuje 'rekao \'važi\' kako da ne'.

Text Literals

Pera je rekao 'važi' kako da ne.

Literali - Number literals

 Number literals – predstavljaju brojeve nad kojima je moguće raditi aritmetičke operacije

```
<h3>Number Literals</h3>
Trenutna godina je <span th:text="2020">neki tekst</span>.
Naredna godina je <span th:text="2020 + 1">neki tekst</span>.
```


Number Literals

Trenutna godina je 2020.

Naredna godina je 2021.

Literali – Boolean literals

 Boolean literals – predstavljaju vrednost true ili false nad kojima je moguće raditi logičke operacije

```
<h3>Boolean Literals</h3>
3 == true">Tekst se ispisuje ako je izraz "5&gt;3 == true" tačan</span>.
Tekst se ispisuje ako je izraz "5&lt;3 == false" tačan</span>.
```


Boolean Literals

Tekst se ispisuje ako je izraz "5>3 == true" tačan.

Tekst se ispisuje ako je izraz "5<3 == false" tačan.

Literali – Literal tokens

- Literal tokens predstavljaju simplifikaciju text litarala u kome se tekst sastoji samo od jedne reči (nema razmaka, nema simola ",").
- Dozvoljeno je korišćenje
  - slova (A-Z i a-z)
  - brojeva (0-9)
  - zagrada ([i])
  - tačke (.)

<h3>Literal tokens</h3> neki tekst neki tekst neki tekst neki tekst neki tekst LitaralsController i literals.html

Literal tokens

Operatori – aritmetički

- U okviru teksta koji procesira Tymeleaf kao izraz dozvoljeno je korišćenje aritmetičkih operatora ako su vrednosti promenljivih brojevi, tada je rezultat izraza numerička vrednost
  - Binarni operatori : +, -, *, /, %
  - Minus znak (unarni operator): -

```
Sabiranje 2 + 1 je: <span th:text="2+1"> neki tekst</span><br/>
Oduzimanje 5 - 1 - 1 je: <span th:text="$\fs - 1\rightarrow neki tekst</span><br/>
Množenje 10*2 je: <span th:text="10 * 2"> neki tekst</span><br/>
Deljenje 10/2 je: <span th:text="10 / 2"> neki tekst</span><br/>
Ostatak pri deljenju 5%2 je: <span th:text="5 % 2"> neki tekst</span><br/>
Prender

Sabiranje 2 + 1 je: 3

Oduzimanje 5 - 1 - 1 je: 3

Oduzimanje 5 - 1 - 1 je: 3

OperatorsController i operators.html

Množenje 10*2 je: 20

Deljenje 10/2 je: 5

Ostatak pri deljenju 5%2 je: 1
```

Operatori – konkatenacija teksta

- U okviru samog variable expressions dozvoljeno je korišćenje operatora + ako barem jedna od vrednosti String
  - Binarni operator + radi konatenciju teksta

Operatori – relacioni

- Izrazi mogu biti i logički, gde je rezultujuća vrednost True ili False
- Dozvoljeno je korišćenje relacionih operatora
  - Operatori poređenja: >, <, >=, <= (gt, lt, ge, le)
  - Operatori jednakosti: ==, != (eq, ne)

```
Rezultat 5 > 3 == true je: <span th:text="5>3 == true"></span><br/>
Rezultat 5 lt 3 == true je: <span th:text="5 lt 3 == true"></span><br/>
Rezultat 5 > 3 == true je:<span th:text="${5>3} == true"></span><br/>
Rezultat 5 > 1t 3 == true je:<span th:text="${5 lt 3} == true"></span><br/>
Rezultat 5 lt 3 == true je:<span th:text="${5 lt 3} == true"></span><br/>
Rezultat 5 lt 3 == true je:<span th:text="${5 lt 3} == true"></span><br/>
Rezultat 5 lt 3 == true je:<span th:text="${5 lt 3} == true"></span><br/>
Rezultat 5 lt 3 == true je:<span th:text="${5 lt 3} == true"></span><br/>
Rezultat 5 lt 3 == true je:<span th:text="${5 lt 3} == true"></span><br/>
Rezultat 5 lt 3 == true je:<span th:text="${5 lt 3} == true"></span><br/>
Rezultat 5 lt 3 == true je:<span th:text="${5 lt 3} == true"></span><br/>
Rezultat 5 lt 3 == true"></span><br/>
Rezultat 5 lt 3 == true je:<span th:text="${5 lt 3} == true"></span><br/>
Rezultat 5 lt 3 == true je:<span th:text="${5 lt 3} == true"></span><br/>
Rezultat 5 lt 3 == true je:<span th:text="${5 lt 3} == true"></span><br/>
Rezultat 5 lt 3 == true"></span>
```

render

```
Rezultat 5 > 3 == true je: true
Rezultat 5 lt 3 == true je: false
Rezultat 5 > 3 == true je:true
Rezultat 5 lt 3 == true je:false
```

Operatori – logički

- Izrazi mogu biti i logički, gde je rezultujuća vrednost True ili False
- Dozvoljeno je korišćenje logičkih opeatora
  - Binarni operator: and, or
  - Logička negacija(unarni operator): !, not

```
Rezultat 5%2==1 ∧ 5>3 je: <span th:text="5%2==1 and 5>3"></span><br/>
Rezultat 5%2==1 &and; 5&lt;3 je: <span th:text="5%2==1 and 5<3"></span><br/>
Rezultat 5%2==1 &or; 5&lt;3 je: <span th:text="5%2==1 or 5<3"></span><br/>
Rezultat &not;(5>3) je: <span th:text="not(5>3)"></span><br/>
Rezultat &not;(5>3) je: <span th:text="!(5>3)"></span><br/>
Rezultat 5%2==1 \lambda 5>3 je: true

Rezultat 5%2==1 \lambda 5>3"></span><br/>
Rezultat 5%2==1 \lambda 5>3 je: true

Rezultat 7(5>3) je:false

Rezultat 7(5>3) je:false
```

Korišćenje ugrađenih objekata

Nastavak naredni cas

- Sa ciljem da se postigne veća fleksibilnost izraza OGNL jezika omogućeno je korićenje bazičnih objekata (*Basic Objects*) i pomoćnih objekata (*Utility Objects*)
- Objekti se pozivaju u oblik: #naziv_objekta

https://www.thymeleaf.org/doc/tutorials/3.0/usingthymeleaf.html#appendix-a-expression-basic-objects

https://www.thymeleaf.org/doc/tutorials/3.0/usingthymeleaf.html#appendix-b-expression-utility-objects

Izrazi – Basic Objects

- Bazični objekti (*Basic Objects*) su:
  - #ctx: the context object org.thymeleaf.context.WebContext implements IWebContext. Sadrži ostale navedene ispod \${#ctx.request}
  - #vars: the context variables.
  - #locale: the context locale. Direkna veza sa java.util.Locale koji je asociran sa trenutnim zahtevom #Locale. Language
  - #request: (only in Web Contexts) the javax.servlet.http.HttpServletRequest object. Pribavljanje parametra ime
    \${#request.getParameter('ime')}, atributa mojAtribut \${#request.getAttribute('mojAtribut')} i
    atributa zaglavlja User-Agent \${#request.getHeader('User-Agent')}
  - #response: (only in Web Contexts) the javax.servlet.http.HttpServletResponse object. Pribavljanje njegovih vrednosti iz templejta nema baš puno smisla jer još nije objekat formiran osim ako u kontroleru prethodno ne definišemo neku vrednost \${#response.getHeader('zaglavlje1').
  - #servletContext: (only in Web Contexts) the ServletContext object. Pribavljanje objekta statistikaFilmova \${#servletContext.getAttribute('statistikaFilmova').filmovi.
  - param: mapping for retrieving request parameters (query ili data parametri). Pribavljanje parametra ime \${param.ime[0]}. Metode \${param.size()}, \${param.isEmpty()}, \${param.containsKey('ime')}
  - session: (only in Web Contexts) mapping for retrieving HttpSession object. Pribavljanje objekta prijavljeniKorisnik \${session.prijavljeniKorisnik}.
  - application: retrieving servlet context attributes \${application.statistikaFilmova}

Izrazi – Basic Objects

```
Lokalizacija jezik:<span th:text="${#locale.language}"></span><br/>
Parametar zahteva parametar1:<span th:text="${#request.getParameter('parametar1')}"></span><br/>
Atribut zahteva tekst1:<span th:text="${#request.getAttribute('tekst1')}"></span><br/>
Atribut zahteva korisnik1 (deo korisnickoIme):<span th:text="${#request.getAttribute('korisnik1').korisnickoIme}"></span><br/>
Atribut zahteva korisnik2 (deo korisnickoIme):<span th:text="${#request.getAttribute('korisnik2').korisnickoIme}"></span><br/>
Atribut zaglavlja zahteva User-Agent<'y).korisnickoIme}"></span><br/>
Atribut zaglavlja odgovora zaglavlje1:<span th:text="${#request.getHeader('User-Agent')}"></span><br/>
Atribut zaglavlja odgovora zaglavlje1:<span th:text="${#response.getHeader('zaglavlje1')}"></span><br/>
Parametar zahteva parametar1:<span th:if="${param.parametar1} != null"
th:text="${param.parametar1[0]}"></span><br/>
Atribut sesije prijavljeniKorisnik(deo korisnickoIme):<span th:if="${session.prijavljeniKorisnik} != null"
th:text="${session.prijavljeniKorisnik.korisnickoIme}"></span><br/>
>/>
```

render

http://localhost:8080/Bioskop/Objekti?parametar1=moj+parametar

Lokalizacija jezik:sr

Parametar zahteva parametar1:moj parametar

Atribut zahteva tekst1:Atribut zahteva tekst1

Atribut zahteva korisnik1 (deo korisnickoIme):pera

Atribut zahteva korisnik2 (deo korisnickoIme):steva

Atribut zaglavlja zahteva User-AgentMozilla/5.0 (Windows NT 6.1; V

Atribut zaglavlja odgovora zaglavlje1:Atribut zaglavlja odgovora

Parametar zahteva parametar1:moj parametar

Atribut sesije prijavljeniKorisnik(deo korisnickoIme):a

Izrazi - Utility Objects

- Pomoćni objekti (*Utility Objects*) su:
  - #execInfo: information about the template being processed.
  - #messages: methods for obtaining externalized messages inside variables expressions, in the same way as they would be obtained using #{...} syntax.
  - #uris: methods for escaping parts of URLs/URIs
  - #conversions: methods for executing the configured conversion service (if any).
  - #dates: methods for java.util.Date objects: formatting, component extraction, etc.
  - #temporals: methods for java.time.LocalDate, java.time.LocalDateTime objects.
  - #calendars: analogous to #dates, but for java.util.Calendar objects.
  - #numbers: methods for formatting numeric objects.
  - #strings: methods for String objects: contains, startsWith, prepending/appending, etc.
  - #objects: methods for objects in general.
  - #bools: methods for boolean evaluation.
  - #arrays: methods for arrays.
  - #lists: methods for lists.
  - #sets: methods for sets.
  - #maps: methods for maps.
  - #aggregates: methods for creating aggregates on arrays or collections.
  - #ids: methods for dealing with id attributes that might be repeated (for example, as a result of an iteration).

Izrazi- Utility Objects

- izrazi pomoćnih objekata se koriste za pozive ugrađenih funkcija
- oblik: \${#klasa.funkcija(argument1, argument2, ...)}

```
film.getZanrovi().contains(itZanr)
                   ${#lists.contains(film.zanrovi, itZanr)}
                       korisnik.getPol().equals("muški")
                   ${#strings.equals(korisnik.pol, 'muški')}
projekcija.getDatumIVreme().format(DateTimeFormatter.ofPattern("dd.MM.yyyy. HH:mm"))
       ${#temporals.format(projekcija.@atum[Vreme, 'dd.MM.yyy. HH:mm')}
                                    samo prvi karakter nakon
                                     prefiksa se umanjuje!
```

Izrazi- Utility Objects

```
Poruke #messages za test1:<span th:text="${#messages.msg('test1')}"></span><br/>
Poruke #messages za test2 i parametre A, B, C:<span th:text="${#messages.msg('test2','A','B','C')}"></span><br/>
</span><br/>
<br/>
</span><br/>
<br/>
</span><br/>
<br/>
```


Poruke #messages za test1:Ovo je test poruka Poruke #messages za test2 i parametre A, B, C:Ovo je test poruka koja sadrži vrednosti: A, B i C!

Izrazi- Utility Objects

```
Dan od trenutnog Date: <span th:text="${#dates.day(standardDate)}"></span><br/>
Formatiranje trenutnog Date: <span th:text="${#dates.format(standardDate, 'dd-MM-yyyy HH:mm')}"></span><br/>
Formatiranje trenutnog LocalDate: <span th:text="${#temporals.format(localDate, 'dd-MM-yyyy')}"></span><br/>
Formatiranje trenutnog LocalDateTime: <span th:text="${#temporals.format(localDateTime, 'dd-MM-yyyy HH:mm')}"></span><br/>
Kreirnje datuma 2020-12-03: <span th:text="${#dates.create(2020,12,03)}"></span><br/>
Formatiranje prizvoljnog Date 2020-12-03: <span th:text="${#dates.format(#dates.create(2020,12,03), 'dd-MM-yyyy HH:mm')}"></span><br/>
HH:mm')}"></span><br/>
Formatiranje prizvoljnog Date 2020-12-03: <span th:text="${#dates.format(#dates.create(2020,12,03), 'dd-MM-yyyy HI:mm')}"></span><br/>
Formatiranje prizvoljnog Date 2020-12-03: <span th:text="${#dates.format(#dates.create(2020,12,03), 'dd-MM-yyyy HI:mm')}"></span><br/>
Formatiranje prizvoljnog Date 2020-12-03: <span th:text="${#dates.format(#dates.create(2020,12,03), 'dd-MM-yyyy HI:mm')}"></span><br/>
Formatiranje prizvoljnog Date 2
```


Dan od trenutnog Date: 3

Formatiranje trenutnog Date: 03-12-2020 01:35 Formatiranje trenutnog LocalDate: 03-12-2020

Formatiranje trenutnog LocalDateTime: 03-12-2020 01:35

Kreirnje datuma 2020-12-03: Thu Dec 03 00:00:00 CET 2020

Formatiranje prizvoljnog Date 2020-12-03: 03-12-2020 00:00

Izrazi- Utility Objects

```
Formatiranje broja 123.123456 na 2 decimale: <span th:text="${#numbers.formatDecimal(123.123456,5,2)}"></span><br/>
Formatiranje broja 123.123456 na 2 decimale sa .: <span th:text="${#numbers.formatDecimal(123.123456,0,2,'POINT')}"></span><br/>
Formatiranje broja 123.123456 na 2 decimale sa ,: <span th:text="${#numbers.formatDecimal(123.123456,0,2,'COMMA')}"></span><br/>
**th:text="${#numbers.formatDecimal(123.123456,0,2,'COMMA')}"></span><br/>
**span><br/>
**th:text="${#numbers.formatDecimal(123.123456,0,2,'COMMA')}"></span><br/>
**th:text="${#numbers.formatDecimal(123.12
```


Formatiranje broja 123.123456 na 2 decimale: 00123,12 Formatiranje broja 123.123456 na 2 decimale sa .: 123.12 Formatiranje broja 123.123456 na 2 decimale sa ,: 123,12

Izrazi- Utility Objects

```
Provera praznog teksta: <span th:text="${#strings.isEmpty('abc')}"></span><br/>
Provera praznog teksta parametar1: <span th:text="${#strings.isEmpty(#request.getParameter('parametar1'))}"></span><br/>
Provera sadržanja reči 'dva' u tekstu 'jedan dva tri': <span th:text="${#strings.contains('jedan dva tri', 'dva')}"></span><br/>
Zamena sadržanja reči 'dva' sa 'pet' u tekstu 'jedan dva tri': <span th:text="${#strings.replace('jedan dva tri', 'dva', 'pet')}"></span><br/>
Vava', 'pet')}"></span><br/>
Provera praznog teksta parametar1: <span th:text="${#strings.contains('jedan dva tri', 'dva', 'pet')}"></span><br/>
Vava', 'pet')
```


Provera praznog teksta: false
Provera praznog teksta parametar1: true
Provera sadržanja reči 'dva' u tekstu 'jedan dva tri': true
Zamena sadržanja reči 'dva' sa 'pet' u tekstu 'jedan dva tri': jedan pet tri

Izrazi - selection expressions

- slični variable expressions
- koriste se za izračunavaje vrednosti za prethodno odabrani objekat
- oblik: *{property}
- Obekat se mora prethodno odabrati sa th:object atributom

Izrazi - selection expressions

- slični variable expressions
- koriste se za izračunavaje vrednosti za prethodno odabrani objekat
- oblik: *{property}
- Obekat se mora prethodno odabrati sa th:object atributom

Izrazi - link (URL) expressions

- koriste se za formiranje URL-ova u odnosu na bazični URL
- tipično se koriste za popunjavanje href atributa
- oblik: @{/url_nastavak}
- Postoje različiti tipovi URL
- Apsolutni URL http://localhost:8080/Bioskop/Filmovi/Details?id=1
- Relativni URL se dele na Bio na /Filmovi/index.html
  - Relativni u odnosu na stanicu: *Login.html* / Filmovi/Login.html
  - Relativni u odnosu na context, gde će se iz contex objekta automatski dodati ime applikacije: /Filmovi/Details?id=1 /Bioskop/Filmovi/Details?id=1
  - Relativni u odnosu na server, dozvoljava pozivanje druge aplikacije na istom serveru:
     ~/DrugaAplikacija/OstatakURL

Izrazi - link (URL) expressions

Apsolutni URL http://localhost:8080/Bioskop/Filmovi/Details?id=1

Avengers: Endgame

Izrazi - link (URL) expressions

- Relativni u odnosu na context, gde će se iz contex objekta automatski dodati ime applikacije /Filmovi/Details?id=1
- bazični URL se čita iz *context path-*a aplikacije

```
render
           render
<a th:href="@{/Filmovi/Details(id=${itFilm.id})}">Avengers: Endgame</a>
                          ili
       <a th:href="@{/Filmovi/Details?id=1">Avengers: Endgame</a>
                          render
         <a href="/Filmovi/Details?id=1">Avengers: Endgame</a>
                                                     55
```

Izrazi - message (i18) expressions

- nazivaju se još i text externalization, internationalization ili i18n
- koriste se za pribavljanje locale secifičnih poruka iz spoljnjeg izvora
- izvor može biti .property fajl
- oblik: #{kLjč}

filmovi.film.trajanje=trajanje

trajanje:182

Izrazi - fragment expressions

- koriste se za pribavljanje fragmenata drugih HTML stranica
- cilj je ponovno iskorišćenje često ponavljanih delova HTML stanice (npr. sekcije header i fotter)
- U posmatranu html stranicu ubacujem delove drugih stranica
- Fragmenti ste mogu kreirati u posebim stranicama ili u jednoj stanici oblik: <ElementZaKojiSeFragmentDefinise th:fragment="nazivFragmenta">
- Postoje 3 osnovna načina za uključivanje sadržaj fragemnata
  - insert u elementu se insertuje element koji je definisan kao fragment Npr. div
  - replace element se menja sa elementom koji je definisan kao fragment
  - include –uključivanje sadržaja depricated legacy code
- https://www.baeldung.com/spring-thymeleaf-fragments
- https://www.thymeleaf.org/doc/tutorials/3.0/usingthymeleaf.html#template-layout

Izrazi - fragment expressions

```
fragmenti.html
<header th:insert="~{fragments/general.html :: header}"> </header>
<h2>Rad sa fragmentima</h2>
<div th:replace="~{fragments/general.html :: footer}"> </div>
```

+

render

Flexible layouts

- Osnovna ideja je da se napravi fleksibilni prostorni raspored stranica koji nije više samo jednostavno ubacivnje fragmenata.
- Kreirati fragmente tako da oni dobijaju podatke iz templejta koji ih pozivaju kao npr. naslov stanice
- Delove posmatrane html stranice ubacujem u drugu stranicu u kojoj je definisan prostorni raspored svih stranica

Izrazi - fragment expressions

+ layout.html

Izrazi - fragment expressions

```
layout.html
<!DOCTYPE html>
<html th:fragment="zajednickaStranica(title, centralniDiv)">
<head>
         <meta charset="UTF-8">
         <title th:replace="${title}">neki naslov koji se menja</title>
</head>
<body>
<header>
         Neki tekst u zaglavlju
</header>
<div th:replace="${centralniDiv}">centralni deo koji se menja</div>
<footer>
         Neki tekst u podnožju
</footer>
</body>
</html>
```

Izrazi - fragment expressions

```
raspored.html
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
         <meta charset="UTF-8">
         <title>Fleksibilni layout</title>
</head>
<body>
         <header>
                  Neki tekst u zaglavlju
         </header>
         <div>
                  <h2>Naslov fleksibilnog layouta</h2>
                  Tekst fleksibilnog layouta
         </div>
         <footer>
                  Neki tekst u podnožju
         </footer>
</body>
</html>
```

Supstitucija

- važi za bilo koji tekstualni izraz, koristi se za formiranje tekstualnog izraza
- umesto stadardnog formiranja teksta "'neki tekst' + \${varijabla} +'neki tekst'"
- umeće izraz se između znakova / zajedno sa statičkim tekstom
- nakon popunjavanja šablona (render-ovanja), vrednost izraza će se dodati na tekst između znakova /
- oblik: |statički_tekst izraz|

```
Umesto standardnog formiranja teksta
```

```
Koristi se supstitucija
```

Supstitucija

- važi za bilo koji tekstualni izraz, koristi se za formiranje tekstualnog izraza
- umesto stadardnog formiranja teksta "'neki tekst' + \${varijabla} + 'neki tekst'"
- umeće izraz se između znakova / zajedno sa statičkim tekstom
- nakon popunjavanja šablona (render-ovanja), vrednost izraza će se dodati na tekst između znakova
- oblik: |statički_tekst izraz|

Definisanje lokalnih promenlivih

- Dozvoljeno je definisanje lokalnih prmenlijvih koje će biti vidljive samo u elementu u kojem su definisane
- Navedi promeljiva i njena vrednost u atributu th:with
- oblik:

Uslovni izraz

- Uslovni izraz je namenjen za izvršavanje jednog od dva ponuđena izraza u zavisnosti od rezultata evaluacije uslova
- Sva tri dela izraza (condition, then i else) su izrazi za sebe

Čitanje parametara iz URL-a

Elvis operator – Predefinisani uslovni izraz

- Predstavlja specijalizaciju uslovnog izraza u kome se ne navodi then deo.
- Vrednost then dela je predefinisana i predstavlja zapravo vrednost varijable navedene u condition delu tj. u uslovu izraza.

```
<input type="search" name="naziv" th:value="${param.naziv}?: ''"/>
                                      render
                             localhost:8080/Filmovi?naziv="e
          <input type="search" name="naziv" value="er"/>
                                     ili
                                localhost:8080/Filmov
           <input type="search" name="naziv" value=""/>
```

Uslovni prikaz HTML elementa

- ako se u elementu navede atribut th:if, element zajedno sa svojim podelementima se prikazuje ako je logička vrednost izraza tačna
- oblik: <element th:if="\${uslov}">...</element>

- ako se u elementu navede atribut th:unless, element zajedno sa svojim podelementima se prikazuje ako je logička vrednost izraza netačna
- oblik: <element th:unless="\${uslov}">...</element>

Uslovni prikaz HTML elementa

```
if (prijavljeniKorisnik != null) {
  out.append(
     "\r\n" +
     . . .
     "\r\n"
} else {
  out.append(
     "\r\n" +
      . . .
     "\r\n"
```

Uslovni prikaz HTML atributa

atribut će se prikazati ako je logička vrednost izraza tačna

```
if (film.getZanrovi().contains(itZanr) {
    out.append("<input type=\ checkbox\" checked/><span>" + itZanr.getNaziv() + "</span><br/>br/>\r\n");
} else {
    out.append("<input type=\"checkbox\"/><span>" + itZanr.getNaziv() + "</span><br/>br/>\r\n");
}

atribut

<input type="checkbox" th:checked" *${#Lists.contains(film.zanrovi, itZanr)}"/><span th:text="${itZanr.naziv}"></span><br/>br>
uslov
```

Uslovni prikaz HTML elementa

- ako se u nadelementu navede atribut th:switch i u elementu se navede atribut th:case, tada element zajedno sa svojim podelementima se prikazuje ako vrednost elementa odgovara vrednosti promenljive definisane u nadelementu
- Odgovara sintaksi switch strukture u Javi
- oblik:

Uslovni prikaz HTML elementa

```
<div th:switch="${prijavljeniKorisnik.uloga}">
  Korisnik je administrator
  Korisnik je menadžer
  </div>
```

Ponavljanje HTML elemenata

- ako se u elementu navede atribut th: each, element zajedno sa svojim podelementima se ponavlja za svaki element kolekcije koja je određena izrazom
- oblik: <element th:each="element, status: \${kolekcija}">...</element>
- *element* promenljiva poprima vrednost jednog po jednog elementa kolekcije
- *status* je pomoćna promenljiva koja sadrži dodatne informacije o iteraciji kroz elemente kolekcije:
  - o **index**: indeks tekuće iteracije, počevši od 0
  - o count: broj pređenih elemenata kolekcije, počevši od 1
  - o **size**: ukupan broj elemenata kolekcije
  - o **current:** predstavlja vrednost element promenljive
  - o **even/odd**: vraća *true* ako je indeks tekuće iteracije neparan/paran
  - o **first**: vraća *true* ako je tekući element prvi u kolekciji
  - o **last**: vraća *true* ako je tekući element poslednji u kolekciji

Ponavljanje HTML elemenata

```
<caption>Žanrovi</caption>
  r. br.naziv
  <a th:href="/Zanrovi/Details?id=${itZanr.id}/" th:text=${itZanr.naziv}></a>
    <a th:href="/Filmovi?zanrId=${itZanr.id}/">filmovi</a>
  render
<caption>Žanrovi</caption>
  r. br.naziv
  1
    <a href="Zanrovi/Details?id=1">naučna fantastika</a>
    <a href="Filmovi?zanrId=1">filmovi</a>
  2
    <a href="Zanrovi/Details?id=2">akcija</a>
    <a href="Filmovi?zanrId=2">filmovi</a>
  3
    <a href="Zanrovi/Details?id=3">komedija</a>
    <a href="Filmovi?zanrId=3">filmovi</a>
```

itZanristatus su lokalne promenljive koje su dostupne u svim podelementima

Blokovi

- ako više elemenata treba da se uslovno prikažu ili ponavljaju tada th:if, th:unless ili th:each atributi se mogu dodeliti njihovom zajedničkom nadelementu (table, tr, ul , i sl.) ako struktura HTML dokumenta to dozvoljava
- ako elementi nemaju pogodan zajednički nadelement, oni se tada teoretski mogu grupisati unutar div ili span elemenata
- ako bi grupisanje unutar div ili span elemenata dovelo do nepravilno formiranog HTML dokumenta, elementi koji se grupišu se mogu navesti unutar posebnog (nestandardnog) th:block elementa

Blokovi

- samo obeleženi elementi treba da se ponavljaju ali tako da ostanu unutar jednog td elementa
- ne smeju da se gupišu u div element jer bi se on tada nalazio unutar form elementa, a to onda ne bi bilo ispravno po HTML standardu

```
<form method="post" action="Filmovi/Edit" th:if="${session.prijavljeniKorisnik != null and session.prijavljeniKorisnik.administrator}">
   <input type="hidden" name="id" th:value="${film.id}"/>
   <caption>Film</caption>
      naziv:<input type="text" th:value="${film.naziv}" name="naziv"/>
      >
         žanr:
          >
             <th:block th:each="itZanr: ${zanrovi}">
                 kinput type="checkbox" name="zanrId" th:value="${itZanr.id}" th:checked="${#lists.contains(film.zanrovi, itZanr)}",
                 <span th:text="${itZanr.naziv}"></span><br>
             </th:block>
         trajanje:<input type="number" min="5" th:value="${film.trajanje}" name="trajanje"/>
      <a th:href="/Projekcije?filmId=${film.id}/">projekcije</a>
      <tinput type="submit" value="Izmeni"/>
   77
</form>
```

Case study – CRUD bioskop veb aplikacija

- USE CASE korišćenje Thymeleaf za Bloskop web aplikaciju
- com.ftn.PrviMavenVebProjekat:
  - IndexController.java, index.html
  - FilmoviController.java, filmovi.html, dodavanjeFilma.html, film.html

Zaključak

- Priprema/obrada podataka i prikaz podataka se sada nalaze u različitim datotekama!
- HTML kod je mnogo lakše *debug*-ovati u HTML *editor*-u nasuprot tome kad bi bio zapisan u *String* literalima u *controller*-ima!
- Programski kod je mnogo lakše debug-ovati u controller-ima!

- Thymeleaf korisititi kada god je potrebno dinamičko generisanje HTML sadržaja!
- HTML kod nikada više ne upisivati u String literale u controller-ima!

Case study – CRUD bioskop veb aplikacija

Vežbanje posle predavanja

- Pokušajte da kopletnu aplikaciju prebacite tako da koristi Thymeleaf. Implementirati generisanje dinamičkog HTML sadržaja uz pomoć *Thymeleaf*-a.
- Iz svih kontrolera ukoniti kod kojim oni vraćaju html.
- Definisati neophodne HTML templejte. HTML templejti moraju da podrže internacionalizaciju sadržaja, potrebo je koristiti fleksibilni prostori raspored stanica.

Dodatni materijali

- https://www.thymeleaf.org/doc/articles/standarddialect5minutes.html
- https://www.thymeleaf.org/doc/tutorials/3.0/usingthymeleaf.html
- https://www.baeldung.com/spring-thymeleaf-fragments

- Eclipse plugin Thymeleaf Plugin for Eclipse https://marketplace.eclipse.org/content/thymeleaf-plugin-eclipse
- Dodati u html <html xmlns:th="http://www.thymeleaf.org">
- Primer u objekti.html

```
Dan od trenutnog Date: <span th:text="${#dates.da(standardDate)}"></span><br/>
Formatiranje trenutnog Date: <span th:text="${#da

Formatiranje trenutnog LocalDate: <span th:text="

Formatiranje trenutnog LocalDateTime: <span th:te

Kreirnje datuma 2020-12-03: <span th:text="${#dat

Formatiranje prizvoljnog Date 2020-12-03: <span th:text="${#dat

Formatir
```